

Супруненко Д.О., ад'юнкт кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права НАВС

Роль прокуратури в організації взаємодії діяльності деяких суб'єктів запобігання злочинам

Як показують результати наукових досліджень [1, с. 285-301], в основі співробітництва органів і установ виконання покарань з іншими правоохоронними структурами, включаючи органи прокуратури, лежить напрацьована та зумовлена певними традиціями (стереотипами, суспільним досвідом тощо) практика, яку в науці називають взаємодією [2, с. 57]. При цьому взаємодія здійснюється в поєднанні з багатогранною та двосторонньою засадами діяльності вказаних суб'єктів. Вони взаємно доповнюють одна одну, і хоча немає сумнівів у необхідності двосторонніх відносин, очевидними є і перспективи багатосторонніх контактів, що впливають із змісту завдань боротьби зі злочинністю.

Саме тому, а також враховуючи те, що взаємодія становить складний та безперервний процес, виникла необхідність розглянути це питання. І хоча поняття “співпраця” та “взаємодія” не мають принципових відмінностей, але, зважаючи на процедурний аспект названих явищ, зміст взаємодії, як правильно вважають В. Шамрай та І. Олійник, має більш детальний вигляд, де остання - це обмін результатами діяльності, у процесі якої важливо не тільки здійснити обмін інформацією, а й організувати обмін діями, спланувати діяльність [3, с. 6]. Разом з тим, як свідчить проведений у ході цього дослідження аналіз, поняття “взаємодія”, незважаючи на його широке застосування, до сьогодні не має загальноприйнятого визначення в науці.

У тлумачних словниках під взаємодією розуміють взаємний зв'язок між предметами в дії, а також погоджену дію між ким-, чим-небудь [2, с. 57].

Фахівці з української мови вважають, що взаємодія - це співдія, співдіяння [4, с. 259].

Філософи переконані, що у широкому розумінні це, у першу чергу, філософська категорія, яка відображає процеси впливу об'єктів один на одного, їхню взаємну зумовленість і порушення одним об'єктом іншого [5, с. 65]. При цьому взаємодія виступає як об'єктивна й універсальна форма руху, розвитку, що визначає існування та структурну організацію будь-якої матеріальної системи, яка без здатності до взаємодії існувати не може.

Сучасна філософія поняттям “взаємодія” позначає вплив речей одна на одну й використовує його для відображення взаємозв'язків між різними об'єктами; для характеристики форм людського буття, людської діяльності та пізнання [6, с. 65]. При цьому в понятті “взаємодія” фіксуються прями і

“зворотні” впливи речей, воно охоплює прямі й опосередковані відносини між об’єктами і системами.

Таке визначення взаємодії є виваженим і застосовується для відображення будь-яких процесів і форм прояву свідомості, включаючи кримінально-виконавчі правовідносини та участь у них органів прокуратури.

У більш вузькому значенні термін “взаємодія” означає “упорядкування, взаємозв’язок, узгодження” [7, с. 626], тобто, як правильно зробили висновок деякі науковці (В. П. Захаров, О. Г. Колб, С. М. Мирончук, Л. І. Міліщук), це є процес взаємозалежної, погодженої діяльності різних його суб’єктів та учасників (у цьому випадку - кримінально-виконавчих правовідносин) [1, с. 286].

Такий взаємозв’язок чи взаємні дії можливі за наявності певних умов, що, зокрема, варто враховувати й органам прокуратури при здійсненні взаємодії з органами та установами виконання покарань України з питань, що становлять предмет прокурорського нагляду, та з протидії злочинності з боку засуджених.

Саме зазначені методологічні підходи й були використані в цій статті для узагальнення отриманих результатів та обґрунтування заходів, спрямованих на вдосконалення діяльності прокуратури як суб’єкта взаємодії та запобігання злочинам. Зокрема, виходячи з проведеного аналізу змісту понять “координація” та “взаємодія”, а також враховуючи наявність правових прогалин з цих питань, варто було б ч. 2 ст. 25 Закону України “Про прокуратуру” доповнити реченням такого змісту: “У такому ж порядку здійснюється координаційна діяльність та взаємодія у системі прокуратури України”.

Список використаних джерел (посилань):

1. Захаров В. П. Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчій установі : монографія / В. П. Захаров, О. Г. Колб, С. М. Мирончук, Л. І. Міліщук. - 2-ге вид., переробл. і допов. - Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2007. - 442 с.
2. Великий тлумачний словник української мови / упоряд. Т. В. Ковальова. - Харків : Фоліо, 2005. - 767 с.
3. Шамрай В. Поняття і суть взаємодії, її значення / В. Шамрай, І. Олійник // Прокуратура. Людина. Держава. - 2004. - № 1 (3). - С. 60-67.
4. Новий тлумачний словник української мови. - Київ : АКОНІТ, 2003. - Т. 1. - 926 с.
5. Философский словарь / под ред. И. Т. Фролова. - 6-е изд., перераб. и доп. - Москва : Политиздат, - 1991. - 560 с.
6. Современная философия : словарь и хрестоматия / В. П. Кохановский (отв. ред.). - Ростов-на-Дону : Феникс, 1995. - 511 с.
7. Советский энциклопедический словарь. - Москва : Сов. энцикл., 1986. - 1036 с.